

Gyakorlatvezető mentortanár szakirányú továbbképzés képzési és kimeneti követelményei

1. A szakirányú továbbképzési szak megnevezése:

Gyakorlatvezető mentortanár szakirányú továbbképzés

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése:

Gyakorlatvezető mentortanár

3. A szakirányú továbbképzés képzési területe:

Pedagógusképzés

4. A felvétel feltételei:

Pedagógusképzési, társadalomtudományi, természettudományi, bölcsészettudományi, valamint gazdaságtudományi képzési területen legalább alapképzésben (vagy korábban főiskolai szinten) szerzett szakképzettség.

5. A képzési idő: 2 félév

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 60 kredit (180 óra)

7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

7.1 A képzés során elsajátítandó kompetenciák:

A mentor szakmai felkészültsége birtokában, hivatásának gyakorlása során alkalmas:

- hatékony szakmai együttműködésre és kommunikációra;
- az iskolai gyakorlat – képző intézmény akkreditációs dokumentumaiban leírt követelményeknek megfelelő – megtervezésére, megszervezésére, vezetésére és értékelésére;
- a hallgatók különböző formában történő (tanórai és tanórán kívüli) tapasztalatszerzésének irányítására;
- a hallgató/kezdő pedagógus munkájának nyomon követésére, fejlesztő értékelésére, konstruktív visszajelzések adására;
- szakmai kompetenciák felismerésére, fejlesztésére, mérésére, értékelésére;
- a hallgatói/kezdő pedagógusi reflektivitás szakszerű, korszerű eszközökkel történő kialakítására, fejlesztésére;
- önművelés igényének kialakítására, az elkötelezettség erősítésére, a pályakezdés, a beilleszkedés támogatására;
- az adott szakterületen korszerű, jó gyakorlatok bemutatására;
- a hallgató/kezdő pedagógus szakmai szocializációjának támogatására;
- az egész életen át tartó tanulást, a hallgatók szakmai szocializációját megalapozó kompetenciák fejlesztésére.

7.2 Szakmai tudás

- Közoktatási intézményrendszer, pedagóguspálya, a pedagógusi munkakörök követelményeinek, szabályozásának ismerete.
- A pedagógusképzés folyamatának, a pedagógiai, pszichológiai, a szakterületi és a gyakorlati képzési elemek követelményeinek az ismerete.
- A hallgatói korosztállal való foglalkozás-nevelés és oktatás-lélektani, szociológiai, speciális módszertani ismeretei.
- A szakképzettséghez kapcsolódó szaktudomány és szakmódszertan ismerete.

- Az intézmény működésének, környezeti kapcsolatainak (más közoktatási, szociális és egészségügyi intézményekkel, fenntartókkal, szülőkkel, kulturális, természeti és gazdasági környezettel, sportszervezetekkel stb.) ismerete.
- Birtokában van a pályakezdők beilleszkedésének támogatásához szükséges mentálhigiénés ismereteknek.
- Jól ismeri az intézmény dokumentumait, pedagógiai programját, annak speciális területeit (pl. inkluzív nevelés, egészségnevelés, gyermekvédelem stb.).
- Rendelkezik a mentorálás/tanácsadás korszerű elméleti és gyakorlati ismereteivel.

7.3 Szakmai képességek

- Képes az iskolai gyakorlat megtervezésére, megszervezésére, vezetésére és értékelésére.
- Képes a hallgatóval/kezdő pedagógussal hatékony szakmai együttműködésre, professzionális kommunikációra és konstruktív konfliktuskezelésre.
- Képes a hallgató/kezdő pedagógus munkájának nyomon követésére, fejlesztő értékelésre, konstruktív visszajelzések adására.
- Képes a szakmai kompetenciák felismerésére, fejlesztésére, mérésére, értékelésére.
- Képes a hallgató/kezdő pedagógus reflektivitásának (önreflexiójának) szakszerű, korszerű eszközökkel történő kialakítására, fejlesztésére.
- Képes az önművelés igényének kialakítására, az elkötelezettség erősítésére, a pályakezdés, a beilleszkedés támogatására.
- Képes az adott szakterületen korszerű, jó gyakorlatok bemutatására.
- Képes a hallgató/kezdő pedagógus szakmai szocializációjának támogatására.
- Képes az egész életen át tartó tanulást, a hallgatók szakmai szocializációját megalapozó kompetenciák fejlesztésére.
- Képes a hallgatóval történő segítő kapcsolat kialakítására, a folyamatos személyes támogatásra.

7.4 Szakmai attitűdök

- Nyitott a hallgatói kezdeményezések iránt, fontosnak tartja, hogy a hallgató/kezdő tanár megtalálja a személyiségéhez illeszkedő saját szakmai fejlődési útját.
- Érti és elfogadja a segítő-támogató kapcsolat kialakításának jelentőségét.
- Felelősséget érez a hallgatók iskolai tapasztalatainak értelmezésében, fontosnak tartja a szakma nehézségei mellett a szakma szépségeinek tudatosítását is.
- Fontosnak tartja a hallgatók fejlődésére adott folyamatos pozitív visszajelzéseket.
- Elkötelezett az eredményes iskolai gyakorlat kiemelt jelentősége mellett.

7.4 A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A mentori munkára való tudatos felkészülés eredményeképpen a mentor – a pedagógusképző intézmény megbízásával és elvi útmutatásai szerint – a hallgatók közoktatási intézményben történő egyéni gyakorlatának szakvezetői feladatait, illetve a már diplomát szerzett gyakorlók körében az iskolavezetés megbízásából a pályakezdő pedagógusok szakmai szocializációját támogató feladatokat láthatja el.

A mentori munkával kapcsolatos ismeretek és kompetenciák köre részben azonos a pedagógusképzés feladataival és céljaival, de munkájukat a pedagógusi kompetenciák magas szintű és tudatos alkalmazása kell, hogy jellemezze, illetve emellett a mentornak képesnek kell lennie a pedagógusképzés követelményeiben megkívánt szakmai képességek fejlesztésére is. Az erre irányuló módszerek ismerete mellett az önreflexió az a kulcsképeség, amelynek alkalmazásával lehetővé válik a tervezett pedagógiai hatások és a gyakorlatban történő megvalósulásuk összevetése, értékelése, valamint a diszcrepancia okainak a feltárása. Ugyanez a tudatosság szükséges a hallgatók tapasztalatszerző munkájának az irányításhoz, elemzéséhez és értékeléséhez is, amely ez által a hallgatók tapasztalati tanulásának a hatékonyságát, így a gyakorlati képzés, illetve a pályakezdők beilleszkedésének az eredményességét szolgálja.

A hallgatók önreflexióval egybekötött kritikai értékelését mind a pedagógusmunka egészét, mind pedig az adott szakterület szerinti konkrét feladatokat tekintve kell alkalmazni. Elsajátításához a mentornak is szupervízióra van szüksége, amely gyakorlat a gyakorlóiskolában lévő hallgatók körében, a vezetőtanár szupervíziója mellett lehet a legeredményesebb. A képzésben résztvevők megszervezik, bemutatják, elemzik a szakvezetői (gyakorlatvezetői) tevékenység egy konkrét fázisát; s a megadott szakirodalmak tükrében saját tanítási és mentori tevékenységüket elemzik.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök, és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték:

- Közoktatási intézményrendszer, pedagóguspálya, a pedagógusi munkakörök követelményeinek, szabályozása.
- A pedagógusképzés folyamatának, a pedagógiai, pszichológiai, a szakterületi és a gyakorlati képzési elemek követelményei.
- A pedagógia és a pszichológia időszerű kérdései a hazai és nemzetközi kutatások tükrében.
- A szakképzettséghez kapcsolódó szaktudomány és szakmódszertan korszerű ismerete (egy választása kötelező, de két szakág is választható).
- Az intézmény működésének, és környezeti kapcsolatainak (más közoktatási, szociális és egészségügyi intézményekkel, fenntartókkal, szülőkkel, kulturális, természeti és gazdasági környezettel, sportszervezetekkel való kapcsolatának) ismerete.
- Az intézmény dokumentumainak, pedagógiai programjának, annak speciális területeinek (pl. inkluzív nevelés, egészségnevelés, gyermekvédelem) ismerete.
- A mentorálás/tanácsadás korszerű elmélete és gyakorlata, a mentor sajátos feladatai, az önreflexió, a hallgatók és a pályakezdő gyakornokok beilleszkedésének mentálhigiénés kérdései.
- Mentori gyakorlat.

Ismeretkörök	Kredit
A pedagóguspálya, a pedagógusképzés követelményeinek ismerete, a mentor szerepe (pedagógusképzés strukturális, tartalmi és módszertani megújulása, mentor szerepe, a tanári szakmai kompetenciák)	4
A hallgatói korosztállal való foglalkozás nevelés- és oktatás-lélektani ismeretei	4
A pedagógusi szakképzettség szerinti specializációban az adott szakterület legújabb szaktudományi és szakmódszertani ismeretei (legújabb diszciplináris és szakmódszertani kutatási eredmények, fejlődési irányok)	14
Tanulói kompetenciák fejlesztése	1
A mentorálás elmélete és speciális módszereinek ismeretkörei (pedagógiai jelenségek feltárásának, elemzésének és értékelésének módszerei, az osztálytermi kutatás technikái, önreflexió képességének fejlesztése, a mentor sajátos feladatai, konfliktuskezelés, kommunikációs képességek fejlesztése, értékelés módszerei)	10
Kötelezően választható (speciális nevelési területek; multikulturális nevelés; pedagógiai munkát segítő szakemberek, intézmények, osztályfőnöki munka; nemzetközi tendenciák oktatási rendszerek fejlődésében; tehetséggondozás, kreativitás-fejlesztés; modern információs kommunikációs technológiák; a pedagógusok pedagógiai tudása)	16
Gyakorlat (gyakorlóiskolai és/vagy mentorálás gyakorlatvezető, szupervizor mellett)	6
Záródolgozat	5
Mindösszesen:	60

9. A záródolgozat kreditértéke: 5 kredit